

VILÁGOSÁG

A hűvösebb óceáni levegő beáramlása Közép-Európában átmenetileg meggyengült, mert egy Irország felől közeledő depresszió meleg szubtrópusi levegőt sziv fel a Földközi-tenger felől. A Balkánon tegnap is tartott a hőség. Várható időjárás: Gyenge légáramlás, változó felhőzet, záporosó, zivatar, holnap inkább csak a hegyvidéken. Déli hőmérséklet 23—25 fok között.

KOLOZSVAR,
1948 augusztus 7, szombat

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG KÖZPONTI NAPI LAPJA

V. ÉVFOLYAM
180. szám

Az igazi vallásszabadság

Népi demokratikus rendszerünk vívmányait magában foglaló alkotmányunk 27. szakasza kimondja azt, hogy a lelkiismereti és vallásszabadságot az állam biztosítja. Ennek az ország alaptörvényében szentesített alapvető állampolgári jognak, részletekbe menő pontos alkalmazását és a hitfelekezetek tagjaira, mint egyénekre vonatkoztatott alkalmazási módját tartalmazza, az alkotmány szellemében, a kormány előterjesztésére a Nagy Nemzetgyűlés Elnöki Tanácsa által hozott új kultusztörvény, amely minden állampolgárnak biztosítja a legteljesebb lelkiismereti- és vallásszabadságot.

A demokratikus alapokra helyezett új kultusztörvény élő valósággá teszi az alkotmányban a vallásszabadságra vonatkozó rendelkezéseit, amikor kimondja azt, hogy „a vallásfelekezetek szabadon szervezkezhetnek és szabadon működhetnek, ha szertartásuk és gyakorlatuk nem ellenkezik az alkotmánnyal, a közbiztonsággal vagy a közérdekekkel”. Ez az ország alaptörvényébe foglalt törvényes rendelkezés fényes bizonyítéka annak, hogy népi demokratikus rendszerünk tiszteletben tartja az állampolgárok vallását és gondoskodik arról, hogy azt szabadon gyakorolhassa mindenki. Az új kultusztörvény pedig a vallás szabad gyakorlását megvédi minden külső zavartól, hatástól, amikor minden felekezeti gyűléstől származó tettet, amely valamelyik hitfelekezet szabad vallásgyakorlatát akadályozza, vétségnek minősíti és bünteti.

A szabad lelkiismereti és vallásszabadság fogalmának ezért merőben ellentétes tartalma és értelmezése van a kapitalista államokban. Ott az egyházakat és a vallásos intézményeket a kizsákmányoló nagytőkés és a földesurak tartják kezükben és a vallást arra használják fel, hogy ezzel beavakozzának a széles dolgozó tömegek politikai, gazdasági és társadalmi életébe, hogy így elterítsék őket attól az uttól, amely a kizsákmányolás megszüntetéséhez, az elnyomatás felszámolásához és a szabadságjogok visszaszerzéséhez vezet. A kapitalista államokban a vallási hovatartozandóság „érvényesülési” és „boldogulási” lejtője, amellyel a kizsákmányoló földesurak-tőkés osztály mintegy lelkiismereti kényszerrel gyakorol a dolgozó tömegekre. Ismeretes a múltból, hogy a vallás és az egyház leple alatt a legszűgyenteljesebb néppellenes erőszak nyilvánult meg azért, mert az egyházak vezetésében és irányításában a kizsákmányoló és a néppellenes idegen erők zsoldjában álló „kiváltságos” osztály tagjai foglaltak helyet.

Ennek a helyzetnek vet véget a most megjelent népi demokratikus alapokra fektetett új kultusztörvény. Népköztársaságunknak a szocializmus felé tartó politikai, gazdasági és társadalmi életében az utóbbi időben végbenemő gyökeres változások nem túljár meg, hogy a városi és falusi kétkézi és szellemi dolgozók államában bármelyik egyház is állam legyen az állam- és a külföldi imperialista nagytőkés zsoldjában szegődött néppellenes propagandának melegsúly szolgálhasson. A népi demokrácia népi egyházat akar és ezért volt szükséges új kultusztörvényre, amely gyökeresen felszámolja a múlt reakciós rendszernek a vallásszabadság elnyomását.

A szovjet küldöttség tervezete a dunai hajózásra

Az új egyezménynek a dunai országok szuverénitására kell alapulnia

— szegelte le Visinszkij külügyminiszterhelyettes

BELGRÁD — Szérdán, augusztus 4-én volt a Dunahajózás kérdéséről tárgyaló nemzetközi értekezlet ötödik ülése. Az értekezlet elfogadta az ügyrendi szabályzatnak a szerkesztő bizottság által benyújtott végleges szövegét. Ezután A. I. Visinszkij szovjet külügyminiszterhelyettes emelkedett szólásra, az értekezlet elé terjesztve a szovjet küldöttség által a Dunahajózás rendszerére vonatkozó új egyezmény érdekében kidolgozott tervezetét.

Visinszkij bevezetőben rámutatott arra, hogy már 1946-ban, Párisban, a Bulgáriával, Romániával és Magyarországgal való békeszerződés tárgyalásakor, megnyilatkozott a nyugati államok részéről az a szándék, hogy megkíséreljék érvényben tartani az 1921. évi megegyezést. Hasonló törekvés mutatkozott ugyanazoknak a hatalmaknak a képviselői részéről a mostani értekezleten is.

Az 1921. évi szerződés és a szovjet küldöttség által benyújtott tervezet alapvető különbségeit vizsgálva, Visinszkij rámu-

tatott arra, hogy míg az 1921. évi szerződés értelmében a nemdunai államok kiváltságos helyzetben voltak a dunai államokkal szemben, ma a nyugati államok ugynevezett „szerzett jogai” már nem állanak fenn, másrészt az 1921. évi szerződést ennek ismételt megsértése miatt sem lehet érvényben levőnek tekinteni.

Ugyancsak az 1946. évi párisi értekezlet alkalmával lett vita tárgya az „egyenlő gazdasági le-

hetőségek” elve is. Ezt az elvet azonban nem alkalmazzák a többi nemzetközi szállító uttal kapcsolatban sem, mint amilyen például a Suez-csatorna és a Panama-csatorna. A szovjet küldöttség véleménye szerint a jövő megegyezés célja az, hogy a dunai országok érdekeivel összhangban biztosítsa a Dunán való hajózás szabadságát s erősítse a dunai államok egymás közötti és más országok kapcsolatait.

A tervezet alapelvei

A szovjet tervezet első szakasza kimondja a hajózás szabadságát minden ország részére. Ezt azonban a Duna folyására korlátozza, eltérően az 1921. évi szerződéstől, amely a hajózás szabadságát a folyam főbb melekfoiyóira is kiterjesztette. Ebben a tekintetben a szovjet tervezet első szakasza az 1856. évi szerződéshez hasonlít.

Másik alapvető különbség az, hogy a szovjet tervezet egyetlen

dunai bizottságot javasol, kizárólag a dunai államok képviselőinek a részvételével, eltrően az 1921. évi egyezmény értelmében létesült bizottságtól, amelyben a többséget nemdunai államok képviselték. A tervezet értelmében a parti országok joga és kötelessége lesz a dunai hajózás igazgatásáról ellenőrzéséről és biztonságáról való gondoskodás. Bizonyos közös szakaszokon az illetékes országok képviselőiből alakult ad-

ministratív szervezetek fognak működni.

A továbbiakban a szovjet tervezet javaslatokat tartalmaz a bizottság munkamódszérére vonatkozóan. A Dunatorlatok igazgatását a Román Népköztársaságra és a Szovjetunióra bizza, a vaskapui szakasz igazgatását pedig a Román Népköztársaságra és Jugoszláviára.

A szovjet küldöttség vezetője hangsúlyozta, hogy a szovjet tervezet 27. szakaszával kizárólag a dunai országok részére tartja fenn, ezek határain belül, a Dunán hadihajókkal való hajózást. Ezzel kiküszöböli az 1921. évi egyezményben bizonyos nemdunai államok javára történt megkülönböztetéseket.

Végül az egyezménytervezet az esetleges véleménykülönbségek rendezésének a mikéntjéről és arról szól, hogy az egyezményt az aláíró államok kormányainak meg kell erősíteniük. A tervezet függeléké szerint, Ausztria képviselőjét, a vonatkozó békeszerződés aláírása után, felveszik a dunai bizottságba, továbbá a volt Dunabizottság javai a jövő bizottság birtokába mennek.

Visinszkij előadását annak a hangsúlyozásával fejezte be, hogy a szovjet tervezet a dunai országok szuverén jogainak a tiszteletbentartásán alapul s nem ismeri el más államok kiváltságos helyzetét. A szovjet küldöttség megegyezése szerint az új egyezmény messzemenően biztosítja a dunai országok gazdasági fejlődését s jelentékenyen hozzájárul a béke s a nemzetközi viszonylatok megszilárdulásához.

A DUNAI ÁLLAMOK SZUVERÉNITÁSÁNAK BIZTOSÍTÁSA

Az ülés további folyamán Jugoszlávia képviselője rámutatott arra, hogy a szovjet tervezet, a dunai államok szuverénitásának a tiszteletbentartásával alkalmas nyújt minden ország között a gazdasági és művelődési kapcsolatok fejlesztésére. A javaslatot támogatta, Clementisz csehszlovák külügyminiszter megállapította, hogy a tervezet a Szovjetunióknak a béke és a nemzetközi kapcsolatok ügyéhez való újabb hozzájárulása. „Csehszlovákia — mondotta — melegen fogadja az új egyezmény tervezetét s köszönetet mond a Szovjetunióknak a demokrácia ügyéhez való új hozzájárulásért.”

A szovjet tervezet megvitatását a következő üléseken folytatják. Ana Pauker külügyminiszter javaslatára az értekezlet, munkájának gyorsítása érdekében, elnöktől kezdve délután is ülészik.

A görögországi monarcho-fasizmus vége mind jobban közeledik

— állapítja meg a Görög Kommunista Párt központi bizottságának határozata

SZABAD GÖRÖGORSZÁG. — Az „Ellasz Press” jelenti: A Grammosz-hegységben július 28-án összehívta a Görög Kommunista Párt központi bizottságának a negyedik plenáris ülése. Az ülésen megvitaták a központi bizottság politikai irodájának a párt tevékenységéről szóló jelentését. A politikai és a katonai helyzetéről Markosz tábornok számolt be.

A jelentés megvitatása után a plenáris ülés határozatot fogadott el, melyben rámutat a Párt feladataira a görög nép által függetlenségért és a demokratikus rendszer Görögországban való győzelméért vívott harcban. A határozat üdvözlő a görög demokratikus hadsereg hősi harcosait, akik ezekben a napokban Észak-Pinduszban védik a görög nép szabadságát az angol-amerikai imperializmus monarcho-fasizma kiszolgálói ellenében. Megállapítja, hogy a görög nép küzdelme révén, melynek élén a Kommunista Párt áll, a görögországi monarcho-fasizmus vége közeledik.

Görögország gazdasági élete a háború óta legsúlyosabb helyzetben van. A huza magas ára éhségre dönti a dolgozó földműveseket. A kenyér-

hiány és a magas adók mehezítik a városi dolgozók helyzetét. S miközben a görög nép vérént ontja a plutokrata oligarchia a legtisztább üzleteket köti.

A nép- és nemzetellenes politika közvetlen sugalmazói az amerikai és angol megszállók, állapítja meg a határozat. Szofusz monarcho-fasizma miniszterelnök cinikusan beismerje, hogy az athéni kormány által hozott közhatalmi rendszabályok közvetlen következményei annak, hogy az ország gazdaságát a Marshall-tervbe keretelték. Az elégedetlenség fokozódik a demokráta hadsereg ellen küldött katonaság soraiban is. A nép elégedetlenségének a megtörésére a monarcho-fasizmus véres rémuralmat alkalmaz. Ennek ellenére mindhiűt kudarcot vall.

Szabad Görögországban a nobelségek ellenére új demokráta és népi rendszer épül, amely legyőzve a nehézségeket, mind inkább megnyeri a nagy népi tömegek bizalmát. A monarcho-fasizma északpinduszi kudarc és a demokráta hadsereg állandó növekedő eroje új helyzetet teremt az országban. A demokráta hadsereg előtt most az a feladat áll,

hogy az északpinduszi harcot a monarcho-fasizmus megdöntéséig fejlessze, ami megnyitja a görög nép előtt a nemzeti függetlenség, a szabadság és a demokrácia megnyeréséhez vezető utat. Az északpinduszi harc a monarcho-fasizmasra hulló új halálos esapások kiinduló pontja kell, hogy legyen.

Ezért a határozat kimondja a demokráta hadsereg erőinek a megerősítését új keretek szervezésével, a fegyverzet, felszerelés és az ellátó szolgálat megjavításával. Ugyanakkor fokozni kell a politikai munkát. A kommunisták élén kell, hogy álljan a népi tömegmozgalomnak, mely a városi központokban bontakozik ki a monarcho-fasizmus rendszere ellen. A határozat végül rámutat arra, hogy a Görög Kommunista Párt harcában a munkásoknak és a földműveseknek az EAM nemzeti felszabadító arvonala keretében való szövetségére támaszkodni. Az egész görög népnek egyesülnie kell a Görög Kommunista Párt által kibontott harci lobogó alatt az országnak az idegen megszállás alóli felszabadításért, nemzeti függetlenségért és a demokrácia görögországi győzelméért.

ügyeiben, maguk ellenőrzik egyházaik vezetőinek működését és az egyházi vagyonok kezelését. Ezzel az egyházak valóban a dolgozó nép egyházai lesznek, amelyből kizárják mindazokat, akik nem a nép érdekében és a szocializmus mielőbbi megvalósulásáért

dolgoznak. Ezért az alkotmány szellemében hozott népi demokratikus alapokra helyezett új kultusztörvény a városi és falusi dolgozó tömegek körében osztatlan örömet és meglepedést váltott ki. Népköztársaságunk megadja végre állampolgárainak

a múltban annyira nélkülözött vallásszabadságot. Azok a lelkiismeretünk pedig, akik megértik az idők szavát, akik valóban bíven a vallásszabadságnak. Élni és fognak azzal és szellemi dolgozunk bívald lelki ápolásán és demokráciánk megerősítésén.

Jó néhány héttel ezelőtt írott egy kis cikkemben, többek között, elmondottam a magam elgondolását általában a jövődjő új városképről és különösképpen a mi erdélyi városaink jövődjő új képeiről, illetve arról, hogy véleményem szerint hogyan kellene azt az új városképet kialakítani, mely a technika és képzőművészet eszközeinek hűségesebb tükrözője lenne a sajátos erdélyi táj és erdélyi nép most és itt alakuló új munkatársadalma új szellemi kultúrájának.

Már fiatal építész koromban hivatalosan foglalkoztam a várostervezés és rendezés problémájával, emi pedig minden építőművészi feladat között a legnagyobb érdeklődéssel, mert minden időben és mindenütt a világon a város, mint technika és képzőművészet alkotás, az illető társadalom kultúrájának és civilizációjának legteljesebb, legnyilvánvalóbb és legjellemzőbb fokmérője. De azonkívül meghamisíthatatlan tükörképe, meghatározója az illető társadalom belső szerkezetének, életberendezésének, gazdasági és szociális helyzetének, fizikai és szellemi világának. Ezért nagy, minden más műszaki és művészi problémánál összetettebb és sokoldalúbb és egyben tehát felelőségteljebb munkafeladat a városépítő és várostervezési feladata, akiknek nem csak technikusnak, hanem közgazdásznak, szociológusnak és mindenekfelett egész, érett művészeknek is a jövőbe látónak is kellene lenniük, hogy feladatának megfelelhessen.

Nem akarok tehát nagyképp, szakállas professzor lenni, mégis azzal kezdem, hogy megpróbálom meghatározni: mit is értünk e fogalom alatt, hogy: város? Vagy közérthetőbben: mi különbözteti a falutól a várost? Vagy: melyek az érdeklődési és lényegében? S ne hogy valaki e kérdésre eleve is már rosszul válaszoljon, kijelentem, hogy a különbséget nem a lakosság lélekszám különbsége teszi. Nem a falu nem a városnak kicsinyített mása, vagy szükségszerű előképződménye, — ahogy azt sok ember talán elképze-
li. Sem a falut, sem a várost nem jellemzi a lélekszám. Vannak 30—50 ezer lakost számláló jellegzetes faluk (még akkor is, ha hivatalosan város a minősítéstük) és vannak alig 5—10 ezer lakost számláló, sőt ennél is kisebb jellegzetes városok.

A várost is, a falut is a maga sajátos rendeltetése, funkciója teszi városná, illetve faluvá. S e szerint a falu a mezőgazdálkodással foglalkozó lakosság lakó és munkatelepe, a város pedig telephelye és üzem központja a gazdasági élet többi munkaterületének (ipar, kereskedelem, pénz), valamint a társadalom igazgatási, szervezési és kulturális szerveinek és természetesen az ezeket a munkákat végző embertársadalom lakótelepe, otthona is.

Ez a rendeltetési különbözőség eredményezte a városi és falusi ember életformájának olyan természetesen különbözőségét, ami a város, illetve falu külső megjelenésében is természetesen megmutatkozott mindenkor és mindenütt, helyesebben a középtengeri klaszikus korban, a középkorban és újkorban egészen a XIX. század végéig. Azért határoz-
tam ez meg így, mert azt a falut és várost, melyet az előbbiekben jellemeztem, az európai társadalmak sajátos rendi berendezése alakította ki, a középkor folyamán és pedig háromféle módon: leggyakoribb esetben a várost egy katonai erődítés, vár védelmében csoportosított, telepített iparos és kereskedő nép alapította meg és fejlesztette ki. Ezek a legrégibb városok. Kevésbé gyakori az az eset, amikor egy iparos-kereskedő embercsoport nem egy meglévő vár védelmében alapítja a maga városi munka- és lakótelepét, hanem az alapított iparos-kereskedő lakosság erődített várost alapít magának. Végül megtörtént azt is, — de ez legritkábban és csak az újkorban már — hogy valamelyik falu valamilyen okból iparos és kereskedő polgárvárossá alakult át.

Erdélyi városaink alakulása is a három típusnak megfelelően történt. Ez természetesen, hogy vannak városaink, melyekben az alakulásmódok keverednek. Kolozsvár például tíz-tíz típusa a vár védelmében keletkezett városnak. A száz városok legtöbbje viszont közvetlenül az alapítók által erődített városként

született meg. És van faluból keletkezett városunk is (Balázsfalva s talán Sepsiszentgyörgy).

Városaink lakossága számának növekedése a középkorban és újkorban is, a múlt század végéig lassú volt és nem is lehetett gyors, mint ahogy ez így volt Európa többi városainál is. A közlekedési és szállítási eszközök primitívtsége korlátozta a lakosság számbeli növekedését, a város élmezőnye és iparának nyersanyagellátása csak aránylag szűk területről volt megoldható s ugyancsak korlátozott volt ugyan-ezen okokból a város ipari termeléseinek mennyisége is. Nagy városok az elmúlt századokban csakis tenetesen, vagy hajózható folyóvizek mellett fejlődtek ki, de azok sem voltak mai értelemben vett nagyvárosok, csupán egykorú arányaikban. A százazres lélekszámot mai nagy városaink túlnyomórésze csupán a XIX. században érte el és a technika rohamos fejlődésével egyidejűleg a kereskedő és iparos városok milliós és sokmilliós lakosságra való hirtelen megsokasodása s ezzel együtt az egész régi városrendszeret összeomlása.

Letagadhatatlan valóság, hogy a régi városokból a múlt század folyamán felduzzadt nagyvárosok már a századforduló idején nem tudták, vagy csak a legnagyobb nehézségekkel és a legkülönbözőbb, állandóan módosuló szükségmegoldással tudták funkciójukat teljesíteni: hogy egyszerűen lebonyolítsák a naponkénti és egyre növekvő személy- és teheráruforgalmat, másrészt biztonságos rohamosan szaporodó lakosság számára a megfelelő emberi élet lehetőségét. Ehhez aztán hozzájárult az is, hogy az akkori politikai és városvezetőségek iparokra nem gondoltak, akiknek a városok fejlődése köszönhető, az ipari munkásságra. Így aztán a tökések, kereskedők, palotái mellett, a nagyvárosok legjellegzetesebb vonása a külvárosi nyomortanya lett.

A századforduló óta eltelt szinte félszázadnyi idő alatt azonban a nagyvárosok duzzadása nem szűnelt, sőt a technika további fejlődése ma már az egész világot egyetlen gazdasági termelő- és fogyasztó területté fejlesztette, tehát nincsen többé távolság és nincsen szállítási lehetetlenség. A koncentráció viszont a termelést és elosztást mind olcsóbbá és racionalisabbá teszi, tehát a jövődjő tényező várossá kétségtelemül a nagyváros.

Ami a falu és a nagyváros között lesz: a közép, illetve kisváros, az csupán adminisztratív és kulturális, vagy más speciális okokból fog megmaradni, vagy inkább kialakulni, de a jövő társadalmi és gazdasági fejlődésének szempontjából tényező nem lesz.

Ennek a nagyvárosnak technikai és művészi megoldása a legközelebbi jövő, sőt már a jelen egyik legfontosabb és legsürgősebb feladata. És a nagyobb gondot az fogja okozni, hogy ahol az új város régi városrangból fejlődött ki vagy fejlesztendő ki, tehát ahol nem az új társadalom új városát kell felépíteni, hanem a régi várost kell átépíteni új, korszerű várossá a régi társadalomból átépülő új városadalmaknak úgy, hogy minél kevesebbet pusztítson el abból a régitől.

A mi hazánk a múltban nem esett az emberiség civilizatorikus, vagy kulturális fejlődésének fő áramló utjái egyikébe sem. Az új politikai, társadalmi, gazdasági rendszer, a minden bizonytalanságot gyorsíró iparosodás.

Tehát — a magunk arányait valószínűleg lehetőségei között — itt is kell számolnunk a nagyváros problémáival: fejlődésre hivatott, népesség várossá alakítására, vagyis jövődjő funkciójukat minél tökéletesebben megoldani képességük fejlesztésére őket technikailag, vagy, hogy amellet szociális, kulturális köteleességeiket is teljesítsék: a lakosságuknak meleg, kényelmes, művészileg szép és minden értékies hagyományait megőrző otthonná kell fejlődnie.

Ez a feladata a hivatott városépítőknak és rendezőknek. A város lakosságának pedig az a kötelessége, hogy a maga és családja testi, szellemi egészsége érdekében vigyázzon arra, hogy ez a fejlesztés és átrendezés valóban úgy hajtsa végre, hogy a város ne csak a munkának legyen telephelye, de otthona a munkát teljesítő embernek is.

KÖR KÁROLY

A francia rendőrség több román diákot és állampolgárt önkényesen letartóztatott

PARIS. — Rendkívül súlyos és követtség egyes tisztviselőit. visszatzetköz módon viselkedtek a hatóságok Párisban a Román Népköztársaság állampolgárai ellen. A napokban a francia hatóságok behatoltak a Páris mellett Fontaine aux Eaux helységben levő román iskolába, ahol házkutatást tartottak és ennek során bántalmazták és letartóztatták az ott tartózkodókat. A francia rendőrség minden ügyészségi végzés mellőzésével, letartóztatott több diákot, akik a román és a francia állam ösztönzésére, valamint a párisi román most a demokratikus országok ál-

A Román Népköztársaság párisi követe erőlyesen tiltakozott a román fiatalok elleni minősítetlen támadás miatt. Ennek ellenére a letartóztatott diákokat továbbra is fogva tartották. A francia hatóságok súlyosan megverték Laboure iskolagondnokot, aki igen súlyos sérüléseket szenvedett. Ez az eset fényes bizonyítéka annak, hogy a francia rendőrség sokat tanult a Gestapona és SS-szervezetek módszereiből, kikkel az- nak idején együtt működött. Az embertelen módszerekre és bánszámokra emlékeztet.

használja fel. Ez az eset bizonyítja azt, hogy milyen féltékenyek és „közmegecsülésnek” örvendenek nyugaton a kultúra emberei. A franciaországi demokratikus sajtó és közvélemény felháborodását fejezte ki a történet miatt és követelte ennek a szégyenletes eljárásnak azonnali megszüntetését, amely a francia rendőrségnek a beauregard tábort szovjet állampolgárainal szemben alkalmazott eljárásokkal szemben nem tekinthető em- bertelen módszerekre és bánszámokra emlékeztet.

A tanügyi reform a Bolyai Tudományegyetemet is új feladatok elé állítja

Mit mond a reformról az egyetem tanácsjegyzője?

KOLOZSVAR. — A tanügyi reform megjelenésével kapcsolatban felkerestük a Bolyai Tudományegyetem rektori hivatalában Kelemen Béla előadó tanár, tanácsjegyzőt, aki a távollevő Csögör Lajos helyettesítését is végzi e pillanatban. Megkértük, vázolja a nagyjelentőségű reform jelentőségét az egyetem jövődjő életével kapcsolatban.

Kelemen Béla tanácsjegyző kértünkre a következőkben válaszolt: — A tanügyi reform a Bolyai Tudományegyetemet is új feladatok elé állítja: új utat mutat az egyetem kutató embereinek és tanárainak a tudomány megművelésére. A most közített tanügyi-szervezettörvény teljesen új arculatot adott a Román Népköztár-

ság tanügyének. Végre a közoktatás is eljutott oda, ahová az ország politikai és gazdasági élete, a dolgozók küzdélmés munkája folytán elérkezett. A tanügyi ugyanis ma már nem a kevesek és tehetségek érdekeit szolgálja, hanem széles utat nyitott a dolgozók gyermekeinek és maguknak a munkásoknak is. — Mik az egyetem új feladatai?

Jólsikerült Petőfi emlékünnepeit rendezett a brádi MNSz

BRAD (Levelezőnk írja) — Az erdélyi aranybányavidék központjában, Brádon is nagy sikerű emlékünnepeit rendeztek Petőfi emlékének. Az ünnepségeit a MNSz rendezte. A műsort a román dalárda nyitotta meg a Köztársasági Hírnész élneklésével. Az ünnepi beszédet Borsi Imre közművesmester tartotta, aki Petőfi rövid jellemzése után rávilágított arra, hogy mit jelentenek egy a románység, mint a magyarság részére a forradalmi eszmék. Ezek az eszmék —

mondotta — megvalósultak a Népi Köztársaság alkotmányában. A következő számként a MNSz műkedvelők Petőfi-tárgyú darabot adott elő, majd Baráthné énekelte Petőfi-dalokat, Kain Sándor a Beniuic fordítású „Egy gondolat bánt engem!” című Petőfi-verset szavalta el. A műsort Csongrádi István tagozati elnök záróbeszéde fejezte be, aki a román-magyar barátság további kímélyítésére buzdította a jelenlevőket. A jó rendezés Böhm Pálné és Andressz Samu munkáját dicséri.

— A tanügyi reform bevezetésével — válaszol Kelemen professzor — az egyetemre is fokozottabb és szélesebbkörű feladatok hárulnak. Mint minden tanügyi intézmény, az egyetem is hiánytalanul kíván és fog a jövőben is a népi demokrácia szellemében nevelni és olyan tudósokat, kutató embereket adni a dolgozó társadalomnak, akik biztosítékai annak a lendületes fejlődésnek, amely elkezdődött és amelynek lehetősége beláthatatlan. — A most közített tanügyi alaptörvény egyik jelentős intézkedése — folytatja — hogy a jövőben a munka mezeyen dolgozók a tanulás teljes lehetőségének lesznek birtokában az egyetemen. Ugyanis két éves tanulás után az érdemes munkás a jövőben középiskolai végzettséget nyer, mely egyetemi tanulmányokra jogosítja — Jelentős az is — folytatja nyilatkozatát Kelemen tanácsjegyző —, hogy míg az elmúlt rendszerek egyetemre bven osztogatták a doktori diplomákat a kis számkényű osztályok fájának — anélkül, hogy általánosítani szeretnénk — a Román Népköztársaság most átalakuló egyeteméin a doktorátus elnyerése hosszú, kutató laboratóriumi és szemlénáriumi munkához van kötve. Az így eltöltött három év után doktorokká minősített kutató emberek kivétel nélkül mind komoly felkészültséggel állanak a nép szolgálatába. Nem lehet senki doktor a doktori évre való egyszeri beiratkozás révén. E rendszer eredményeképpen méltatlan doktorok száza hemzsegnek nálunk. Az új törvény nagyszerű útjára, hogy csak kitünően felkészült, képzett és annyi doktort bocsát utjára, ahányra az országnak szüksége van.

Munkaverseny Kolozsvár és Szatmár szervezett zenészei között

KOLOZSVAR. — A kolozsvári Vegyes Szakszervezet zenészei versenyre hívták a szatmári szervezett zenészeit. A verseny, mely több ágra oszlik, augusztus 23-ig tart. A verseny idője alatt a zenészek Kolozsváron, illetve Szatmáron hangversenyeket rendeznek az üzemekben, gyárakban és kaszárnyákban. A szatmáriak nagy örömmel fogadták a versenykihívást. Szerepel a verseny programján egy kizárólag népzenezekből álló monstre zenekari együttes, mely

román és magyar népi számokat ad elő. A zenészek kórusa is verseny keretében mutatkozik be. Ugyancsak a zenészekből és családtagjaikból népi táncscsoport alakult, mely az együttélő népek táncait fogja bemutatni. Ezenkívül nagy szimfónikus zenekart is szerveznek, mely a legkomolyabb muzsika terjesztését tűzte ki célul. Végül megalakult a szatmári zenészek labdarúgó csapata, mely rendszeres edzést folytat, hogy ne maradjanak le a jónak bizonyult kolozsvári együttesrel szemben.

— Van-e valamilyen külön elgondolása a Bolyai Tudományegyetemnek az új reformmal kapcsolatban? — E pillanatban még nem tudunk részleteket közölni. A Román Népköztársaságnak ez az alapvető tanügyi törvénye azonban rövid időn belül külön-külön fogja szabályozni az elemi, középfokú és felsőfokú oktatást minden vonalon. — Egy azonban biztos — foz- zni be nyilatkozatát Kelemen Béla —, hogy az alaptörvény nyomán Népköztársaságunk nem a burzsoáz-kapitalista osztály, hanem a dolgozó nép érdekeit fogja képviselni. (—01)

„Az én első orosznyelvű könyvem”

Az Orosz Könyv kiadásában jelent meg Strin Xenia és Niculescu Lidia nagy hídnut pőllő, pompás orosz abécéskönyve, mely közel hatvan oldalon át vezet be az orosz nyelv titkaiba és szépségeibe a gyermekek — és érdeklődő szerint azt a számtalan felnevelt is, akik oroszul tanulnak vagy tanulni akarnak. A könyv kisiknek íródott ugyan, játékos kedvességgel és képzelettel. Az ö cszeméülággal fejeződik ki a rengeteg szines rajzban, az ókei érdeklő kérdéseket hozza szembe a könyv oly könnyedén, hogy szinte észre- vőtlenségül tanulnak meg közben ol- varni, trni és beszélni oroszul.

Csak nagyon alapos és nagyon képzett pedagógus képes ilyen tankönyv megírására, melyben a látványos könnyedség mögött a nyelv fokozatos feltárasa talá- ható a szavak egymásutánjában, könnyed olvasmányokban és vi- dám kis versekben. Betűró-betűró szóból-szóra vezet kezén- fogva a gyermeket a két szerző, s a gyermekek a könyv birtoká- ban szinte játékos rajzítást el azt az alapot, ami számunkra, latin- betűkkel írták számára, annyira fontos e gazdasárgnyalatu világ- nyelv, Tolstoj és Puskin, Lenin és Stalin nyelvének elaszjtásá- ban.

— E pillanatban még nem tudunk részleteket közölni. A Román Népköztársaságnak ez az alapvető tanügyi törvénye azonban rövid időn belül külön-külön fogja szabályozni az elemi, középfokú és felsőfokú oktatást minden vonalon. — Egy azonban biztos — foz- zni be nyilatkozatát Kelemen Béla —, hogy az alaptörvény nyomán Népköztársaságunk nem a burzsoáz-kapitalista osztály, hanem a dolgozó nép érdekeit fogja képviselni. (—01)

Az új kultusztörvény minden idegen és népellenes befolyástól mentesíti a hívek tömegeit

A kormány megerősíti hivatalukban az egyházi vezetőket

BUKAREST. — A hivatalos lap szerdán megjelent 178. számában — mint megirtuk — a Nagy Nemzetgyűlés Elnöki Tanácsának két rendeletéről jelent meg. Az egyik a vallásfelekezetek általános működéséről szóló törvény, a másik pedig a vallásügyi minisztérium újraszervezéséről szóló törvény.

Az új kultusztörvény hatályon kívül helyezi az 1928. évi április 22-én megjelent 54. számú kultusztörvényt és a lelkiismereti és vallásszabadságot az új alkotmányban lefektetett elvek szerint biztosítja.

MIT TARTALMAZ ÚJ KULTUSZTÖRVÉNY?

A törvény bevezető része kimondja azt, hogy bárki, bármilyen felekezethez tartozhat és szabadon gyakorolhatja hitét, ha az nem ellenkezik az alkotmány szellemével, a közbiztonsággal, a közrenddel vagy a jó erkölcsökkel.

Az állam és a hitfelekezetek

Kormánymegerősítés szükséges az egyházak vezetői részére

A törvény 21. szakasza értelmében a hitfelekezetek jelenleg hivatalban levő vezetői, metropoliták, érsekek, püspökök és hasonló rangu egyházi, szellemi és ügykezelői személyek akár választás, akár kinevezés után kerültek hivatalukba, csak úgy maradhatnak meg továbbra is helyükön, ha a vallásügyi minisztérium javaslatá-

egymás közötti viszonyát szabályozva, a törvény kimondja, hogy bármely hitfelekezet tagjai kötelesek alávetni magukat az ország törvényeinek. Egyetlen hitfelekezet sem szervezhető vagy működhet a Nagy Nemzetgyűlés Elnöki Tanácsának jóváhagyása nélkül. Alaposan megindokolt esetekben az elismert hitfelekezetek működési joga visszavonható. Minden hitfelekezetnek fel kell terjesztenie jóváhagyás végett a vallásügyi minisztériumba szervezeti és működési szabályzatát, valamint hittételeit.

A törvény kimondja, hogy a görögkeleti egyház független és szervezeti egységes.

Felekezeti vagy vallási alapon politikai párt alakítását a törvény tiltja.

A hitfelekezetek vezetőinek és azok szolgálatában álló egész személyzetének román állampolgároknak kell lenniük és teljes politikai és polgári jogokkal kell rendelkezniük.

ra és a kormány előterjesztésére a Nagy Nemzetgyűlés Elnöki Tanácsának rendelete hivatalukban megerősíti őket.

A hitfelekezetek a hívek számárányának megfelelően püspökségeket alkotnak. Minden püspökséghez átlagosan 750.000 hívő tartozik.

Az ügyrendre vonatkozó rendelkezések

A vallásfelekezetek működésére vonatkozóan a törvény kimondja, hogy a hitfelekezetek kulturális működése vallási tanainak megfelelően történik az ország törvényei és a közérkölcsek alapján jóváhagyott szervezeti szabályzat szerint. A vallásfelekezetek a vallásügyi minisztérium engedélyével kongresszusokat és közgyűléseket tarthatnak. Az egyházme- gyei, egyházközségi gyűléseket a helyi hatóságok engedélyével tartják meg. A vallásügyi minisztériumnak jogában áll hatálytalanítani bármilyen utasítást vagy rendelkezést, vagy pedig egyházi ügyviteli, kulturális, nevelési, jótékony célú olyan intézkedést, amely ellentétben áll az illető felekezeti szervezeti szabályzatával, a közbiztonsággal, közrenddel és a közérkölcsekkel. A közérdeklő pásztorleveleket és körleveleket megfelelő határidőn belül közölni kell a vallásügyi minisztériummal.

Az alkotmányban biztosított nemzetiségi egyenjogúság és szabad anyanyelvhasználat szellemében, a törvény kimondja, hogy a felekezetek szertartásaikban és belső életükben szabadon használhatják a hívek anyanyelvét.

A vallásügyi minisztériummal folytatott levelezés nyelve azonban a román nyelv marad. A vallásfelekezetek továbbra is jogi személyek maradnak. Javairól pedig kötelesek pontos leltárt készíteni és azt ellenőrzés végett a vallásügyi minisztériumnak beküldeni. A költségvetésükről kötelesek beszámolni, a jövedelmek és ki-

adások pontos feltüntetésével, amit a minisztérium ellenőriz.

A vallásfelekezetek fenntartásához szükséges költségeket a hívek önkéntes adományaiából fedezhetik. Az államsegélyeket pontosan könyvelni kell és azokat az állami könyvvitel törvénye szerint ellenőrzik.

A törvény kimondja, hogy a Román Népköztársaság demokratikus törvényei ellen elkövetett cselekmények, maguk után vonhatják az államsegélyek megszüntetését, a demokráciellenes egyházi alkalmazottakat pedig ideiglenesen vagy végleg megfoszthatják az állami fizetéstől. Az egyházak személyzete az érvényben levő törvények szerinti illetményt kapja. A megszüntetett vagy az állam által el nem ismert vallásfelekezetek teljes vagyona az állam tulajdonába megy át.

Abban az esetben, ha valamely egyház helyi csoportja áttér egy másik egyházba, az az egyház, amelyet hívei elhagytak, az eltávolított hívek számárányának megfelelően, köteles átadni javait annak a hitfelekezetnek, amelyhez a hívek csatlakoztak. Amennyiben a hívek 75 százaléka áttér egy másik vallásra, az egész vagy az új felekezet tulajdonába megy át.

Egyik felekezethez a másikba bár mikor, bárki áttérhet, vagy teljesen kiválhat egyházból. Egyetlen vallásfelekezet sem vehet fel új híveket mindaddig, amíg a felvétel kérelem nem igazolja kilépését abból a felekezethez, amelyhez addig tartozott.

A külföld nem avatkozhat be a hazai egyházak ügyeibe

A törvény kimondja, hogy a vallásfelekezetek vagy az egyházak tagjai nem tarthatnak fenn semmiféle kapcsolatot az ország területén kívül lévő vallásfelekezetekkel, intézményekkel vagy hivatalos személyekkel, vallásügyi minisztérium engedélye nélkül, amelyet a külügyminisztérium útján adnak. Az ország vallás-

felekezeteinek hatásköre nem terjedhet ki a Román Népköztársaság határain túl, de külföldi vallásfelekezetek sem avatkozhatnak be a román állam területén lakó hívek ügyeibe. Azokat a segélyeket, vagy adományokat, amelyeket a belföldi vallásfelekezetek kapnak külföldről, vagy ilye-

ket küldenek külföldre, az állam ellenőrzi.

AZ EGYHÁZI OKTATÁS

A felekezetek az állam ellenőrzése mellett, szabadon szervezhetik meg a papi képzést és a hittudományi oktatást. Az iskolák szervezését és a tananyag összeállítását az illető vallásfelekezet erre jogos szervei végzik és azokat a vallásügyi minisztérium hagyja jóvá.

Az ortodox egyház két teológiai intézettel rendelkezhet, a katolikus egyház egy, a protestáns egyházak pedig szintén egy-egy hittudományi intézettel.

A teológiai szemináriumok feloszlának és ezeknek világi képesítéssel tanszemélyzete a vallásügyi minisztérium hatásköréből a közoktatásiügyi minisztérium hatáskörébe kerül. Ezeket a tanárokat a lehetőségekhez mérten, képzettségüknek megfelelő vagy ahhoz hasonló szakokhoz osztják be. A teológiai szemináriumok végzett növendékei, akik bizonyítványukat a jelen törvény megjelenése napjáig kézhez kapták, folytathatják felsőbb hittudományi tanulmányaikat, ugyanúgy, mint az elméleti liceumok érettségizett növendékei, vagy az oklevéllel tanítottak.

A törvény a továbbiakban kimondja azt, hogy az összes felekezetek papjai kötelesek a hadsereg katonáit megfelelő lelki gondozásban részesíteni, valahányszor erre felszólítják őket. Azokat, akik a felszólításnak nem tesznek eleget, fegyelmi úton büntetik.

Minden egyház, a törvény megjelenésétől számított három hónapon belül, az új törvény rendelkezéseinek megfelelően átrendezett szervezeti szabályzatát jóváhagyás végett köteles feltérjeszteni a vallásügyi minisztériumnak.

Hogyan kell igazolni a jövedelmeket a nyugdíjfelülvizsgálati tárgyaláson

KOLOZSVAR — Az 1948 július 26-án, a köznyugdíjasok felülvizsgálásáról szóló 102. számú törvény értelmében, a nyugdíjok kiállítását és bármely forrásból származó jövedelmet hiteles okmányokkal kell igazolni. Az

igazolás körül felmerült nehézségek elkerülésére és az egységes eljárás megteremtése végett, a pénzügyminisztérium értesítette a pénzügyigazgatóságokat, hogy az 1948 július 26-án fennálló adóköteles jövedelmekről kiállított

bizonyítványokba vezessék be az alábbi adatokat:

1. Adóköteles jövedelem; 2. megállapított adó; 3. azt a jövedelmet, amelyet a nyugdíjfelülvizsgáló bizottságnak figyelembe kell vennie, vagyis az adóköteles jövedelemnek az adóhivatal által csökkentett összegét.

Ami a mezőgazdasági ingatlan utáni jövedelmet illeti, ez azonos az 1948 június 17-én megjelent 93. számú rendelettervénnyel, 6. szakaszában előírt jövedelemmel, és pedig: ha az átszámított szántóföld kiterjedése nem haladja meg az 5 hektárt, a földadótalan 5-tel, ha nem haladja meg a 30 hektárt 4-gyel, ha pedig 30 hektáron felül van 3-mal kell szorozni.

320 egység D-vitamint tartalmaz a belföldön előállított halzsir

BUKAREST. (Agerpress.) — Daniela Szokolikov szovjet technológus irányításával a Piscicol-Sfântu Gheorghe központi halászatnak sikerült a delfinekből halzsir kivonatot készíteni. Eddig a szükséges halzsírt a Skandináv félsziget, országaiból hoz-

tuk be. A delfinekből kivont halzsir minősége azonban sokkal jobb, mint az.

A belföldön előállított halzsir 320 egység D-vitamint tartalmaz, míg a külföldről behozott D-vitamin tartalma csak 200 egység.

A dolgozó nép érdekében

22 százalékkal csökkentette viteldijszabását a TARS

KOLOZSVAR. — A Szovjet-Román Légiforgalmi Társaság, a TARS augusztus 1-től kezdődőleg 22 százalékkal leszállította légi személyforgalmi díjszabását. Ezzel a légiforgalom is teljesen a népi szolgálatába állott, mert a jelentős áreszkéntes lehetővé teszi a dolgozók részére is azt, hogy halasztás nélkül a sürgős ügyeik elintézésére igénybevehessék a repülőjáratokat.

Az új személyszállítási díjszabás a következő: Bukarest—Tomarváros 3260 lej, Bukarest—Arad

3335 lej, Bukarest—Nagyzeben 1650 lej, Bukarest—Nagyvárad 3360 lej, Bukarest—Kolozsvár 2500 lej, Bukarest—Szatmár 3405 lej.

Ujra vezettek be a repülőjáratok indulási és érkezési idejében is, amennyiben a vidékről a fővárosba korán reggel indulnak a repülőjáratok, a fővárosból pedig délután 2 óra körül.

Augusztus 9-én életbe lép a légi uton történő áruszállítás, amelyet a P. O. II. új típusú szovjet gépek bonyolítanak le. Ezek az új típusú

A népi demokrácia újabb erősödése Magyarországon

Szakasits Árpádnak, a Magyar Köztársaság elnökévé való megválasztása alkalmából, a „Scanteia”-ban, a Román Munkáspárt központi lapjában jelent meg A. Cerneu alábbi cikke.

magyar demokrácia ellenségei nem tették le a fegyvert.

Azonban az amerikai és az angol imperialisták által a magyarországi helyzet legutóbbi fejleményeivel kapcsolatban táplált reménysek ismét szétzúzódtak. A magyar demokráciát nem kárhoztatták el megnyert eredményei. Ébersége meghiúsította a reakció eme új mesterkedéseit.

A Magyar Köztársaság elnöksége Szakasits Árpádnak, a magyar munkásmozgalmak egyik vezetőjének a kezébe került. A Szociáldemokrata Párt kebelében, majd a párt elnökeként, Szakasits küzdött az országban lévő és a határokon túli jobboldali szocialisták ellen, rámutatva arra, hogy a munkásosztálynak ezek az árulói a reakció és a fasizmus segédcsapataivá lettek. Szakasits vezetője volt a baloldali magyar szocialistáknak, akik felismerték, hogy — amint ő maga mondta a magyarországi kommunista és szociáldemokrata pártok egyesülési kongresszusán — a proletáriátus csak a munkásosztály forradalmi egységének a helyreállításával folytathat aktív harcot az imperializmus ellen s indulhat meg a szocialista fejlődés útján.

A munkásosztály vezetése alatt a Magyar Köztársaság az utóbbi időben jelentős sikereket nyert demokratikus rendszere fejlődésének az útján.

A nemzetgazdaság helyreállítása és a hároméves terv megvalósítása gyors ütemben történik. A magyar demokrácia, élén a Magyar Kommunista Párttal, Magyarországnak a Szovjet Hadsereg által történt felszabadítása után az ország új alapokon való gazdasági újjáépítéséhez fogott.

Ez a munka nem volt könnyű. Elkészült a küzdelem körülményei között bontakozott ki, amely a munkásosztály pártja viselt az amerikai és angol imperialisták által támogatott magyarországi reakció ismételt kísérleteivel szemben, amelyek megdönteni törekedtek a demokratikus rendszert s kiszakítani akarták Magyarországot az imperializmus ellenes táborból. Az államnak és a kormánykoalíciónak egyes pártjainak a vezető szerveibe is befurakodott reakció szötte összeesküvések meghiúsultak. A reakció és a jobboldali szocialisták elleni közös küzdelem hevében megvalósultak a magyarországi kommunista és szociáldemokrata pártok egyesítésének a feltételei.

A magyarországi katolikus reakciónak a demokratikus rendszer ellen irányuló támadásai épp úgy, mint a köztársaság volt elnökének a közeléből való egy személy által elkövetett súlyos árulói és kémkedési cselekedetek következtében kibombant bírány újabb bizonyítékai annak, hogy a

A Magyar Köztársaság elnöksége Szakasits Árpádnak, a magyar munkásmozgalmak egyik vezetőjének a kezébe került. A Szociáldemokrata Párt kebelében, majd a párt elnökeként, Szakasits küzdött az országban lévő és a határokon túli jobboldali szocialisták ellen, rámutatva arra, hogy a munkásosztálynak ezek az árulói a reakció és a fasizmus segédcsapataivá lettek. Szakasits vezetője volt a baloldali magyar szocialistáknak, akik felismerték, hogy — amint ő maga mondta a magyarországi kommunista és szociáldemokrata pártok egyesülési kongresszusán — a proletáriátus csak a munkásosztály forradalmi egységének a helyreállításával folytathat aktív harcot az imperializmus ellen s indulhat meg a szocialista fejlődés útján.

Szakasits Árpád a Magyar Köztársaság elnökévé való választása újabb kezesség arra, hogy a Rákosi Mátyás vezette munkásosztály pártjának a vezetése alatt, a Magyar Köztársaság folytatja demokratikus rendszerének a szocializmus felé való uton való fejlesztését.

A román nép, munkásosztályunk üdvözli Szakasits Árpádnak a Magyar Köztársaság elnökévé való megválasztását, jól tudva, hogy a magyar demokrácia erősödése a demokrácia és a szocializmus egész arcvonala az erősödését jelenti, amely, élén a dicsőséges Szovjetunióval, a békének és a népek szabadságának az imperialista terjeszkedéssel és kihívásokkal szembeni megvédéséért küzd.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7. Távbeszélő: 19-11.

Felelős szerkesztő: BALOGH ED GÁB.

Előfizetési díj egy hónapra 100 lej. Papoknak, tanítóknak, nyugdíjasoknak 90 lej. — Postacsekk szám: 40.625.

NYÁRI TÁNCMULATSÁGOT rendez az Arvaleynevező Otthon, Budapesti Nagy Antal-utca 58-60. számú házának kertjében. A táncmulatság augusztus 7-én, este 8 órakor kezdődik és a bevételt az árvák téli ellátására javára fordítják. Mindenki ott lesz ezen a hangulatos táncestélyen, aki segíteni akar a gyermekeknek. Kétféle zene, frissen sült fánk és flakken biztosítja a jó hangulatot. Kérnek mindenkit, hogy evéseszközét hozza magával.

A ROMÁNIAI DEMOKRATA NÖK SZÖVETSÉGE gyermeknapot nyitott a Kerekdombon. Az ünnepélyes megnyitót augusztus 5-én, csütörtökön délután 5 órakor zajlott le. Megjelentek a RDNSZ kiküldöttein kívül a kerület édesanyái és azoknak gyermekei. A kerekdombi aszszonyok és gyermekek hálaújukat fejezték ki a napozó megnyitásával kapcsolatban. A RDNSZ a közeljövőben több új játszótér, illetve napozót létesít.

HÁROM HÓNAPI FOGHÁZRA ÍTELTEK Lőrincz Lajost, a Világosság volt székelykeresztúri bizalmasát, aki 1946 márciusától decemberig nem számolt el az eladott lapok árával. Hülsen kezelés miatt vád alá helyezték s a tárgyalások befejezése után meghozták a marasztaló ítéletet.

A ROMÁNIAI DEMOKRATA NÖK SZÖVETSÉGE értesíti az anyákat, akiknek gyermekei tengerparti nyaralásra vannak beosztva, hogy augusztus 8-án délután 4 órakor legyenek indulásra készen a Farkas-utca 4. sz. alatt.

A VÁRADI KÖNYVNAPOT augusztus 5. és 8. között rendezik. A könyvnapokon a legújabb és legkiválóbb haladó szellemű művek kerülnek könyvtárhoz.

BIHARMEGYE RIZSTERMELESE NAGYMERÉTI FEJLŐDÉSNEK INDULT. 1949-ben már özezer holdon termelnek rizst ebben a megyében. 61 FOK MELEG VOLT TEGNAP BUKARESTBEN a napon és 35 árnyékban. A rendkívüli kánikula még a meleghez szokott főváros lakosai előtt is ritkaságszámba megy.

KOLOZSVÁRI EGYETEMI TANÁR KÜLFÖLDI ELISMERÉSE. Vescan Teofil, a Bolyai Tudományegyetem professzora cikkét közli az Amerikában megjelenő Bolet. Matem. matematikai és fizikai folyóirat. A nagyteknológiai folyóirat Vescan professzornak a világegység-oscillációs felfogásával kapcsolatban írt cikkét közli, melyben Friedmann szovjet, Lemaître abbé belga és De-Sitter holland, valamint Tolman amerikai asztrófizikusok munkáit egészíti ki újabb igen fontos elméleti felfedezésekkel, melyek a világegység szerkezetével kapcsolatosan új törvényszerűségeket állapítanak meg. A folyóirat prospectusa oly nagy fontosságot tulajdonít Vescan professzor cikkének, hogy a szerző kéziratát fascimilében hozza.

A GIURGIUI CUKORGYÁR tanfolyamot tart cukorfőző szakmunkások számára, amelyen 45 ember vesz részt a munkások közül. A tanfolyam előadásait gyár mérnöki karának tagjai tartják.

TUDÓBAJ ELLENI VÉDŐOLTÁST KAPNAK A GYERMEKEK. Az egészségügyi minisztérium nagyarányú védőoltási terv végrehajtását kezdeményezte a gyermekeknek tudóba ellen való beoltására. A terv végrehajtását az újszülöttek beoltásával kezdik, amelyeket rövidesen kiterjesztenek minden koru gyermekre.

722 VAGON GABONÁT gyűjtöttek össze Bihar megyében. Egyedül Nagyvárad körzetében 127 szalékat valósították meg a begyűjtési tervnek.

ÁTSZERVEZIK A SZATMÁRI POSTAHIVATÁLT. A szatmári postahivatal azok közé tartozik, melyeket a posta vezérgazgatósága nagyszabású terv keretében átszervez. E tervbe 1200 postahivatal tartozik országsszerte.

A HÁROMSZÁZ ÉVES MULTTAL rendelkező szibériai szőnyegipar újabb nagy fejlődésnek indult. A szibériai Tyumen városában a szőnyegipart nagymértékben támogatja a szovjet népművészeti tudományos intézet.

ÚJ SZOVJETVÁROS VAN a Karagudnia folyó melletti sivatagban. Az új sivatagi város neve Saravan, s oly rohamosan fejlődik, hogy ma már 6000 lakosa van. A városnak iskolái, óvodái és bölcsődéi vannak. Az öt éves terv befejezéséig a saravani sivatag képe teljesen megváltozik majd.

TILTOTT HATÁRÁTLÉPŐKET TARTÓZTATOTT LE az aradi rendőrség. A határátlépők valamennyien nagytörtek, akik így akartak az országból elszökni és vaganyukat külföldre csempészni. Valamennyit átadták az ügyészségnek.

CIGARETTAGYÁRAT LÉTESITENEK ARADON, a jelenlegi dohányfeldolgozó állomás helyén. A tervet szerint a gyár átalakítási munkálatai az új dohánytermés leszedéséig befejeződnek.

A BUMBESTI-LIVEZENI munkatelepen angol és francia ifjumulások is dolgoznak. A külföldi fiukból álló munkacsoportban 23 francia és 4 angol van. A fiatalok, akik a Román Népköztársaság építő munkájával vállalkoznak szolidaritást, egy teljes hónapig maradnak a munkatelepen.

MUNKÁSLAKÁSKAT ÉPITENEK TEMESVÁRON. Egyelőre két 18 lakásos bérház épül a legmodernebb berendezéssel. A két ház között 40 méter széles parkot terveznek.

TÖBB FŐVÁROSI ÉS VIDÉKI MOZIT ÁLLAMOSÍTOTTAK. Az államosított filmszínházak az állami Cinezin társaság tulajdonába mennek át. Az államosítás a művészeti és tájékoztatásügyi minisztérium rendelete értelmében történik.

SZEPEMBER 1-ÉIG lehet az erdőket legeltetni. Az erdészeti minisztérium rendelete szerint szeptember 1-éig lehet az állatokat erdei tisztásokon legeltetni.

14 EZER KÖNYV KERÜL EL-ADÁSRA a szatmári könyvnapokon, ahol öt sátorban árulják a legújabb haladószellemű könyveket.

Eltűnt egy fiatal kolozsvári leány

KOLOZSVÁR. — Rendkívül érdekes eltűnési ügyben indított nyomozást a központi rendőrség bünygyves osztálya. Vári Katalin tizenöt éves leány szülei jelentést tettek a rendőrségben, hogy leányuk az elmúlt napokon eltávozott Giordano Bruno-utca 16 alatti lévő lakásukról és oda nem tért vissza.

Az aggódó szülők végigkeresték az összes ismerőseiket, akikről feltételezhető volt, hogy leányuk esetleg náluk volt, de sehol semmi nyomot

nem találtak — ezután azonnal jelentést tettek a rendőrségben.

A rendőrség azonnal megindította a nyomozást, ráintán semmi nyom nem mutat arra, hogy Vári Katalinnak valami oka lett volna arra, hogy szülei lakását minden bejelentés nélkül elhagyja és ismeretlen helyre távozzon — felmerült annak a lehetősége is, hogy a fiatal leány büntény áldozatává vált.

Az eltűnt leány felkutatására a nyomozás folyik.

A kolozsvári MNSZ hirei:

Augusztus 6-án, pénteken este 7 órakor szervezőbizottsági ülés a székelyházban.

Világosság-Sport

A Román Népköztársaság sportolói nem vesznek részt a háborus bűnösök, bankárok és grófok által vezetett Olimpián

Az OSP hivatalos közleménye

Az Országos Népi Sportszervezet végrehajtóbizottsága tanulmány tárgyává tette a román sportolók részvételének lehetőségét az olimpiai játékokon, amelyeket július és augusztus hónapban rendeznek Londonban és ennek kapcsán a következőket állapította meg:

Azok a körülmények, amelyek között a londoni olimpiai játékokat rendezik, nem alkalmasak arra, hogy a népek közötti megértést és barátságot biztosítsák és nem nyújthatják azt a sportszerű légkört, amely hozzájárulhatna a tartós és szilárd béke biztosításához.

Mi nem vehetünk részt olyan nemzetközi sportmegnyilvánulásokon, amelyeket egy olyan bizottság vezet, amelynek semmi közösége nincs a résztvevő sportolókkal és azok népeivel. Ez a bizottság részben háborus bűnösökből áll, mint amilyen Vaccaro tábornok, Djukici tábornok, vagy ifj. Horthy Miklós, továbbá a nagytöke képviselőiből, bankárokból, imperialista trösztvezetők, mint amilyen Sigfrid Edstrom, Avery Brundage, Noel Kurtis Bennet stb., hordokból és hercegekből, az imperializmus exponenseiből, mint amilyen Melchior de Polignac márkí, Alberto Bonacossa gróf, lord Aberdero stb., vagy pedig a fasiszta rendszerek képviselői, mint amilyen a frankista gróf Vallallano, Angelo Bolanachi, de Zang stb., akik a résztvevő nemzetek érdekeivel ellentétes, idegen érdekeket képviselnek. A nemzetközi olimpiai bizottság már ösztetetőlében is antidemokratikus fórum, amelynek tagjai sorában a nemzetközi reakció élén álló személyeket találjuk. A Nemzetközi Olimpiai Bizottság az alapszabályok folytán nem szabadon választott fórum, hanem tagjait kinevezésként is így semmilyen módon nem képviselik országukat.

A Nemzetközi Olimpiai Bizottság egy diktatórikus fórum, amely úgy vezeti az olimpiai játékokat, hogy senkinek sem szolgál számaddással és nem felel határozataiért. Ezek a határozatok megáthatatlanok és egyetlen olyan ügyben sem engedélyeznek fellebbezést, amely a bizottság elé kerül.

A Román Népköztársaság sportolói nem vehetnek részt egy olyan bizottság vezetése alatt álló olimpiai játékokon, amely azzal, hogy a békéért és a népek szabadságáért vívott harc élén álló Szovjetuniót nem hívta meg, olyan magatartásról tett tanúbizonyosságot, amely világosan kimutatja ezeknek a játékoknak az arcukat. Ezek teljes mértékben ellentmondanak a népek közötti barátság és megértés eszméjének, amelyeket a bizottság világgá kürtölt.

A Román Népköztársaság sportolói nem vehetnek részt a londoni olimpiai játékokon, ahol a görögök által vezetett menetszlopban kellett volna felvonulni. Ezek a görögök Szofullsz és Csaldarisz Görögországot, azt a fasiszta Görögországot képviselik, ahol a nép szabadságharcát vérbefojtják. Fel kellett volna vonulnia Franco Spanyolországát, amely a népnyomítás és terror uralkodik és annak feje, Hitler és Mussolini volt szövetségese, valamint más hasonló fasiszta államok mellett, mint Salazar Portugáliája, Csáng Káj Selc Kinája és mások. A mi sportolóink nem vehetnek részt az olimpiai játékokon, amelyek ezáltal sem jelképezik azt a tényleges tartalmat, amelyet a kezdeményezők adtak nekik és ahol az olimpiai lángot, amely a béke és a haladás eszméjének megjelenését kellene a népek lelkebe íktassa, a fasiszta Görögországban gyűjtöttük meg és hadihajón szállították Londonba.

A Román Népköztársaság sportolóiak semmi biztosítéka nem lehetett arra, hogy egy olyan bizottság vezetése alatt, amelynek több tagja a berlini olimpiász rendezésében is résztvett, nem alakítja át ezt az olimpiaszint is a népek közötti gyűlölködés kúforrásává és ugyanakkor nem fordítja el azok technikai eredményét, mint ahogy ebben az évben Saint Moritzban is történt.

Az OSP végrehajtóbizottsága úgy határozott, hogy mindaddig, amíg az olimpiai játékokat olyan bizottság vezeti, amely a béke és haladást tisztelő népek érdekeivel ellentétes érdekeket képvisel, bizottság, amelynek semmi köze

sincs a népek ifjúságához és sportolóihoz, úgy véli, hogy addig a Román Népköztársaság sportolói nem vehetnek részt ilyen játékokon.

Ezzel népünk érdekeinek vonalát követjük, azt a vonalat, amelyet, élén a Román Munkáspárttal, a dolgozóosztály határozott meg. Sportolóink ugyanakkor azonban együttműködést ohajtanak bármilyen nemzetközi sportfórummal, amely sport utján is őszintén kívánja előmozdítani a népek közötti megértést és barátságot, valamint az emberiség fejlődését.

AZ O. S. P. VÉGREHAJTÓBIZOTTSÁGA

Ma kezdődnek Kolozsvár-Bukarest teniszmérkőzés küzdelmei

KOLOZSVÁR. Az OSP sétári tenispályáján pénteken délután 4 órakor kezdődnek meg a Kolozsvár-Bukarest városok közötti teniszmérkőzés küzdelmei. Az első versenynapon a Teodorovski, Wertheim női páros, a kolozsvári Barabassy, Benedek páros ellen, a férfi egyes küzdelmében a bukaresti Angelescu-Griegerosik ellen, Chivaru a kolozsvári Bekővel, az ifjúsági női versenyben Wellman II, pedig a bukaresti Marianna Niculescu ellen játszik.

Az újjászervezett kolozsvári teniszerület már minden előkészületet megtejt a fenti verseny megrendezésére, melyet propaganda beléptidjakkal rendeznek meg. Szombaton délután 4 órakor a Marin Vjizru-Pusztai férfi egyes és a többi mérkőzés lejátzására kerül sor. A Kolozsvár-Bukarest városok közötti teniszmérkőzés vasárnap fejeződik be, amikor is a küzdelmeket délelőtt 9 órától 1 óráig és délután 3 órától este 8 óráig tartják meg.

Az Olimpiai ifjumulások házi tornaversenye

KOLOZSVÁR. — Szombaton és vasárnap rendezik meg házi tornaversenyt az Olimpiai Ifjumulások Sportegyesület a Baritiu gimnázium tornatermében. A versenyen az egyesület

nek közel 100 versenyzője vesz részt. Az ifjúsági versenyzők első csoportjában fiúk és leányok 7-14 éves korig, a második csoportban pedig 14 éves kortól felfelé.

A Csonka Olimpia újabb eredményei

Dizkosztatás: 1. Consolini 52 m 78 cm. Rudugrás 1. Smith 430 cm.

A kézilabdában Magyarország csapata Anglia csapatát 60:23 (34:11) arányban győzte le.

A 3000 méteres akadályverseny döntőjében a három első helyre a következő svéd versenyzők kerültek: 1. Söstrand 9 p. 4,3 mp, 2. Elmseter 9 p. 8,2 mp, 3. Dagstrom 9 p. 11,8 mp. A legutolsó olimpián ebben a versenyben az olimpiai rekordot a finn Isoholló állította be 9 p. 3,8 másodperces idővel. A női sulydohásban: 1. Ostermeier 13,05 em. A női dizkosztatást szintén Ostermeier nyerte. A csonka olimpiáson — nem hivatalos jelentés szerint jelenleg az Egyesült Államok vezet az összpontozásban 250 pont, 2. Svédország 120 p. 3. Magyarország 72 ponttal.

A 400 méteres síkfutás döntőjében 1. Windy Arthur (Jamaica) 46,2 mp, az olimpiai rekord beállítva, 2. McKenley (Jamaica) 46,4 mp, 3. Weitfield 46,9 mp, 4. Bohlen 47,1 mp, 5. Curotta 47,9 mp. A 80 m. női gátfutás döntőjét a holland Blankers aszszony nyerte 11,2 mp. világrekorddal.

A párbajtőr versenyekben Svédország 16:0 arányban győzött a moronahore-fasiszta görög csapat ellen, míg Magyarország ugyancsak 9:1 arányban verte meg a görögöket, éves kortól felfelé versenyeznek. Az 1500 méteres gyorsaság első döntőjében a selejtező után a következő államok kerültek a döntőbe: Portugália, Magyarország, Olaszország, Egyesült Államok, Ausztria, Dánia, Svájc, Franciaország. Takács (Magyarország) a gyorralvezető nisztoilyővés második napján a második fordulóban meggyőzte az

Sporthíradó

RÉV-BÁNFYHUNYAD 1:0 (0:0).

Réven 500 néző előtt folyt le a mérkőzés, amelyet Varlanu játékezet „elfogulatlanul” vezetett. A bíró sajátmaga biztatta a révi játékosokat, hogy majd igyekeznek egy 11-esel elintézni a mérkőzés sorsát. Ez sikerült is elérnie a második félidő 3. perében. Ezzel a góllal győzött a révi csapat a bánffyhunyadiak ellen. Jók voltak Stoicea és Valcu, illetve Miklós és Kunó.

A TOTO vasárnapi mérkőzése:

- 1. CAMT-ITA.
- 2. Politechnica Jasi-CFR Temesvár.
- 3. Ferencváros-Csepel.
- 4. Vasas-Jednota.
- 5. U-Textila.
- 6. CFR-Minercul.
- 7. Ilsa-Electrica.
- 8. Metalchimic-Spartak.
- 9. Petrol-AOC Marina.
- 10. SPT-Sovromtransport.
- 11. Telefoana-PTT.
- 12. Adesgo-Artografice.
- A. CAM-Leonida.
- B. Industria-Phonh.
- C. Malaxa-Talpa.
- D. SET-Filatuna.

Ujabb rendelkezések Learatták az őszi buza 94 százalékat

a gabona begyűjtéssel kapcsolatban
A földkisajátítás során kapott földek megváltási díja tengeriben is törleszhető

Az ország 44 megyéjében folynak a cséplési munkálatok

BUKAREST. (Agerpress.) — Az Állami Gabonabegyűjtő Bizottság, Stelian Tănăsescu, helyettes belügyminiszter elnökletével augusztus 3-án, kedden értekezletet tartott.

Az ellenőrzött megyékre vonatkozó és az ország többi részeiből beérkezett jelentések alapján az Állami Gabonabegyűjtési Bizottság a következő kiegészítő betárolatot hozta:

Azokban a községekben, amelyekben a gazdák által beszolgáltatandó gabonamennyiséget feltüntető táblázatokat nem függesztették ki a hirdetőtáblára, ennek a rendelkezésnek azonnal tegyenek eleget, hogy a jogtalan követelések esetén a gazdák idejében beadhassák fellebbezéseiket.

A földreform során kisajátított ingatlanok után járó megváltási díj részleteinek összegét a termelők bu-

zában vagy tengeriben is kiegyenlíthetik. A megyei és járási bizottságok ezektől eltérő szabályokat nem állapíthatnak meg.

A beszolgáltatandó gabonamennyiséget nem lehet megállapítani a cséplőgépnél, hanem kizárólag csak a rendelkezések értelmében, a bevetett terület után.

A községeknek cséplési napirendet kell készíteniük aszerint, amint a gazdákra sor kerül. Így nem áll elő zsúfoltság sem a cséplőgépeknél, sem pedig a beszolgáltatási központoknál.

A cséplőgéptulajdonosok kötelesek hitelesített mérlegről és fajsúlymérőkről gondoskodni. A gabonagyűjtő központok reggel 5 órától este 9 óráig megszakitás nélkül, kötelesek a terményt átvenni és azt minőség szerint elraktározni.

BUKAREST. — A földművelésügyi minisztérium közleménye szerint a július 25—augusztus 1 közötti időszak általában szép és meleg volt. 20 milliméteren felül csapadék esett Bukovinában és Neamtii, Vaslui, Prahova, Dambovita, Muscel és Arges megye egyes részein. Erdély északi részeit 10—20 milliméter csapadék esett. Igen kevés csapadék esett a Körös-vidéken, a Bánságban, Muntenia keleti részeiben, Dobrudzsában és Moldova északi részeiben. Az elmúlt héten az időjárás igen kedvezett a begyűjtési-

és cséplési munkálatoknak, amelyet országszerte nagy szorgalommal végeznek. Az aratás az egész országban befejezéshez közeledik. Eddig 2 millió 274.668 hektár őszi búzát; 316.503 hektár tavaszi árpát, 329.575 hektár zabot, 15.000 hektár őszi árpát és 111.711 hektár tavaszi búzát arattak le. Ezek szerint tehát az őszi árpa 99 százalékát, az őszi buza 94 százalékat, a borsó 86 százalékat, a rozs 78 százalékat, és a tavaszi buza 53 százalékat aratták le.

Az eddig 28 megyében megkez-

dett cséplés az elmúlt héten 44 megyére terjedt ki. Nem kezdték meg még a cséplést Bukovinában, Erdély 9 és Moldova 2 megyéjében. Eddig összesen több mint 400.000 hektárnyi terület gabonát csépeltek ki.

Az elmúlt héten 102.027 hektár területen végeztek nyári szántást és így a felszántott terület a mai napig 380.540 hektárt tesz ki.

A tengeri második kapálása végfelé közeledik. A gyapot, a répa és a cukor harmadik kapálása folyamatosan van.

Rendezik az államosított üzemek nyugdíjasainak helyzetét

BUKAREST. — A munkaügyi minisztérium keretén belül bizottság alakult, amelynek az a hivatása, hogy az államosított üzemek nyugdíjasainak helyzetét tanulmányozza és e kérdésben új javaslatot készítsen elő. A bizottság a munkaügyi, a kereskedelemügyi és a bányászati és petroléumügyi minisztériumok kiküldötjeiből

áll. Előke Saranga I. vezértitkár, a pénzügyminisztérium kiküldötte, dr. Solymos Iván pénzügyminiszteri főtanácsos. A bizottság már meg is kezdte működését, hogy minél előbb nyugvópontra kerülhessenek az államosított üzemek nyugdíjas kérdései is.

5 éves mezőgazdasági tervet dolgozott ki Bulgária

SZÓFIA. (Rador.) — A Tass Jelenti: A bolgár földművelésügyi minisztérium értekezletre hívta össze az Állami Tervgazdálkodási Bizottságok Körzeti

Néptanácsainak és a mezőgazdasági szakszervezetek képviselőit, akik általánosságban elfogadták és jóváhagyták a mezőgazdasági öt éves tervét.

450 vagon len- és kenderfonalat kapnak a textilüzemek az ideai termésből

BUKAREST. — Az Országos Szövetkezeti Intézet, az INCOOP, ebben az évben 2000 hektár területen vett kenderet és lent. A len betakarítása folyamatban van, míg a kender betakarítása augusztus második felében kezdődik meg. A len- és a kendertermés ebben az

évben jónak ígérkezik. A feldolgozó üzemek az előirányzott termelési terv szerint 450 vagon fonalat bocsátottak a textilüzemek rendelkezésére.

Az INCOOP a kész len- és kenderárut a falusi szövetkezetek útján juttatja a dolgozóknak.

Az Ifjumunkás Szövetség a varsói konferencia előkészítéséről tartott előadást

KOLOZSVAR. — Az IMSz kolozsvári szervezete a Rio mozgó termében nagygyűlést tartott, melyen Torda megye kiküldöttei is megjelentek. A nagygyűlésen Margineanu Ghaorghe, az IMSz központi bizottságának tagja tartott előadást a varsói ifjúsági konferencia fontosságáról. Mint ismeretes, az ifjúsági konferenciát e hó elején tartják meg a román résztvevők a Román Népköztársaság kiküldöttei is.

Az előadó először a varsói konferencia fontosságát elemelte. Hangsúlyozta, hogy a konferencián nemcsak a népi demokrácia országainak ifjúsági kiküldöttei vesznek részt, hanem a gyarmatok leltport népeinek szabadságra vágyó ifjai is. A konferencia sok fontos problémát tárgyal meg, így elsősorban a népi demokráciák

ifjúsági mozgalmainak megerősítését és az elnyomott országok demokratikus ifjúságának megerősítését. A varsói konferencia hivatott megállapítani a harc további módjait is.

Az előadó emellett a demokratikus ifjúsági mozgalom multjára vetett visszapillantást és rámutatott azokra az akadályokra, melyek megakadályozták az eddig lefolytatott nemzetközi ifjúsági találkozók teljes sikerű hangulatosát, hogy az ifjúság eredményeit elsősorban a Szovjetunió dicsőítő hadseregének köszönheti, valamint azt is, hogy az ifjúság harcra mindig azonos volt a romániai munkásosztály harcával a győzelemért a Román Munkáspárt támogatásával és támogatásával érte el.

Végül az előadó az ifjúság szilárd egységének fontosságára hívta fel a

figyelmet arra, hogy mennyire fontos az osztályöntudat megerősítése és a kapitalista kizsákmányolás elleni harc.

Kolozsvári mozik műsora:

CAPITOL: Nyári szünet.
FORUM: Hajtsa a dicsőséget. Hétfőn szakszervezeti tagoknak 50 százalékos kedvezmény.
NEPMOZGO (Popular): Nyári szünet. Az előadások szünetelnek.
SELECT: Nyári szünet.
URANIA: Nyári szünet. Az előadások szünetelnek.

KOLOZSVAR — Az ország dolgozói — városban és falvakon egyaránt — kemény harcot vívnak a termelés emeléséért, a minőség feljavitásáért. A munkásosztály és a dolgozó parasztság harci szövetségének küzdelme lépésről-lépésre viszi előbbre országunkat a gazdasági újjáépülés útjára. A gyárak munkagépeinek és cséplőgépek mellett egybefolyik a dolgozók verejtéke, hogy kisaradjon belőle közös erőfeszítéseinek gyümölcse. Ezeknek az erőfeszítéseknek már a termése is látható — több és jobb a kenyérünk, szabad cukrunk van és az ipari termékek árai is esnek, könnyebben vásárolhatunk magunknak egy darab ruhára valót.

Ugyanakkor azonban, amikor az ország dolgozói erejükön felüli feladatokat vállalnak magukra, hogy a tömegek életszínvonalának emelését lehetővé tegyék — még mindig vannak olyan rétegek, amelyek nem akarják megérteni, hogy ma már nem lehet a munkásosztály rovására, dolgozók kiuzsorázásával vagyoniakat összeharcolni.

A kolozsvári piac árusainak igen tekintélyes része napról-

napra valóságos kihívó merénylőket követ el dolgozó tömegeink ellen. Különösen az utóbbi napokban és ennek semmi más oka nincs, mint az, hogy a piaci árusok tekintélyes része összetéveszti a szabad kereskedelmet a szabad rablással és a munkásosztály kifosztására törekszik.

NYILT ÁRDRÁGITÁSI HULLÁM

— Háromszázhatvan a zsír kilója a „tolvajson” — panaszkoljuk az egyik asszony a másikkal. — Most jöttek ki a fetelevágások miatt a fogdából és mégis olyan hangosak, hogy az ember keze ökölbe szorul.

— Azt hangoztatják — magyarázza tovább hasonló gondokkal küszködő asszonytársának — hogy fogunk mi még négyszáz lejrt is fizetni egy kiló zsírral, mert az árát ők szabják meg, hiszen szabad kereskedelem van.

— „Glória” husipari szövetkezetekben már 225 lejért kaphat zsirnalkalót — szól közbe egy harmadik asszony — legyenek nyugodtak, hogy ezekre a „tolvajsoni” mézárásokra is rákerül a sor!

Járjuk a piacot és hallgatjuk a bevásárlást végző háziasszonyokat. Panasz és panasz: a tej literje 25-ről 30-ra, az olaj literje 200-ról 240-re, a rizs kilója 220-ról 340-re, a burgonya kilója 8-ról 10-re, a zöldbab kilója 12-ről 15-re és így tovább egy egész nyílt árdrágitási hullám vonult végig néhány nap alatt a kolozsvári piacokon.

Az árusok tulnyomórésze a falvakról batyuza föl az árut. Kitérő szerzik be a falvakon az olajat, a rizset, a tojást, vajot, tejet, de még a zöldségféléket is? Rendszerint nem a munkásosztállyal harci szövetségben álló dolgozó parasztságtól, hanem a demokrácia ellen fenekedő nagyzáróktól, azoktól, akiknek fáj a beszolgáltatás. Fájnak a dolgozó nép életszínvonalának emeléséért hozott szigorú intézkedések, mert ezek mind az ők harcosolási lehetőségeiket korlátozzák.

RABLÓSZÖVETSÉG A VÁROS DOLGOZÓI ELLEN

Az üzerek és a nagygazdák érdekszövetsége tör a piaci árak drágításával a munkásosztály el-

len. A városok dologtalan parazitáit, akik spekulációval, áruk dugdosásával akarják a maguk számára a gyors meggazdagodás lehetőségét biztosítani, tömörültek rablósövetségbe a falu vámszedőivel, a nagygazdákkal.

Ebben a kolozsvári dolgozók elleni rohamban nem maradtak le az üzerek hada mellől a városkörnyéki úgynevezett „östermelők” sem, akiknek érzéketlenségét a dolgozó tömegek gondjainak szemben és nagyfokú önzését — már nem egyszer mutattuk ki lapunk hasábjain. Értéketlen, hogy a kedvező időjárás ellenére zöldségfélékben, burgonyában, zöldbabban állandó áremelkedés legyen.

De nem lehet szó nélkül emenni amellett sem, hogy a város olyan szépen megindult akciója a piaci árak letörésére is megtorpant. Tudunk róla, hogy voltak olyan irányú tanácskozások, amelyek elhatározták, hogy a város olcsó áruval fogja ellátni Kolozsvár fogyasztóit és valóban volt is néhány napig ilyen városi felhozatal, ami jó halással volt a piaci árak alakulására, de ez — ismeretlen okból — megszűnt. Miért?

Egy bizonyos, hogy valamilyen formában meg kell és meg lehet találni a módját annak, hogy a kolozsvári piacokon uralkodó felháborító üzér-nagygazda-„östermelő” árdrágitó frontot, ami a dolgozó tömegek életét tervszerűen megdrágítja és így lehetlenné teszi az életszínvonal komoly mértékű emelkedését szétzúzzuk. Ennek pedig legalkalmasabb módja az, ha valóban és komolyan megszervezzük a városi élelmiszer és mezőgazdasági termékek, zöldségfélék felhozatalát és elárusítását. Ki kell küszöbölni a batyuzó kereskedelmet, mely szemérmetlen harcosolással ki akarja uzorázni a dolgozókat, de meg kell és meg is lehet rendszerabályozni az „östermelők” állandó spekulációját is.

A dolgozók öntudatos harcára van szükség ezen a fronton is. S bizonyos, hogy a dolgozók vállalkozás is a harcot. De komoly és elhatározó jellegű lépéseket kell tennie a város vezetőségének is. Bebizonyítani, hogy képesek erre ha hozzákezdnek.

Köztvagyon a nagytőkések aradhegyaljai vasútja

ARAD — A város ellátása és az aranyhegyaljai szőlők, illetve bortermés értékesítése szempontjából is igen nagy fontosságu az aradhegyaljai villamos vasút, amely június 11-ig magánvállalat volt. Mint magánvállalatnak, a részvényesek egyetlen gondja a legnagyobb haszon elérése és legkevésbé az ország ujjaépítésének nagy tervébe való bekapcsolódás és a dolgozók érdekeinek szolgálata volt. 1910 óta, amikor a vasutat megépítették, mind a mai napig, semmiféle beruházás nem történt. Ez szomorú következményekkel járt, mert ma a vasutat leromlott pályatest miatt csak csökkentett sebességgel közlekedhet, az alkalmazottak fegyelmetlensége pedig igen sok kívánnivalót hagy maga után.

A július 11-én megjelent államosítási törvény kiterjedt a magánkézben levő vasutakra is, így az aradhegyaljai vasutat az állam tulajdonába ment át. A vállalat igazgatósága a napokban sürgő-

nyileg értesítést kapott arról, hogy a CFR ügykörébe és igazgatása alá került és ezért a napokban az államvasutak vezérigazgatósága részéről bizottság veszi át a vasutat egész vagyonát. Az államosítással természetesen az aradhegyaljai vasút tisztviselői és munkásai CFR alkalmazottak lesznek. Az államosítás híre egész Aradhegyalján és a környéken oszlatlan örömet és őszinte megelégedést okozott.

A repülés a kiváltságos osztályok sportja volt, de ma már a mienk, a tömegek, a nép sportja

— mondják a brassói repülőmodellező versenyről hazatért ifjak

KOLOZSVÁR. — Ifjak csoportja siet végig az utcán. Apró, türekenynek látszó repülőgép modelleket visznek fölöttük gonddal. Kisebbség és nagyobbak, de mind komoly szakértelmű vitatkoznak a repülés technikájáról.

— Most tértünk vissza Brassóból a repülő modellező versenyről — mondja az egyik fiatal fiú kérdéseinkre és büszkén csillogó szemekkel fűzi hozzá — igen jól szerepeltünk.

— Az én gépem volt az első a magasindításban — mondja Kiss Ernő gimnáziumi tanuló.

Minden szabad idejét tervezéssel, modellezéssel tölti el. Repülőeszközökkel számol. Öten vannak a Benedekék, akik valamennyien repülnek.

— A „Karakán“ és a „Ciklon“ a legsikerültebb modellem — mondja Benedek István, amivel második helyezést nyert a brassói versenyen, de ő tervezte Üveges János dermatista ifjúmunkás „Szajkó“ nevű gépét is, amely a rekordkísérletek során megdöntötte az országos rekordot és 25 perc 47 másodpercig maradt fenn a levegőben.

ez a sport, de reméljük rövidesen nálunk is egyike lesz a legnépszerűbb sportoknak, mert a repülés megérdemli, hogy dolgozó tömegeink ifjusága is minél nagyobb érdeklődéssel forduljon a repülés felé. Aki egyszer megtanulta és megszerette, az nem tud többé lemondani róla, mert a repülés szerelmesevé válik — ismerteti velünk Benedek István néhány lelkes szóval a kiváltságos osztályok sportjából népszerűtá vált vitorlázó repülés jövőjét és jelenjét.

— Az én gépem volt az első a magasindításban — mondja Kiss Ernő gimnáziumi tanuló.

Kérdéseink nyomán kibontakoztak előttünk, hogy ez a fia milyen szívós kitartással és a repülés sporton. Munkáseszlád fia. Szoba-konyhás lakásukban sokszor helyszínikével kísérkedve, állítgatja össze a modelleket. De megtudjuk azt is, hogy valami bánata van — az első helyezése ellenére sem kapott „kupát“.

A többiek már nevetve mondják el, hogy azért nem olyan súlyos és orvosolhatatlan Kiss Ernő bánata, mert a kolozsvári Szaktanács sportrepülő központja már orvosolta is ezt a nyilvánvaló tévedést és meg lesz a „kuppa“ is, ami nyilván meg is illeti a győztes modell tulajdonosát.

— A legjobb és legizgalmasabb munka a repülő modellezés — folytatjuk a beszélgetést Benedek István egyetemi hallgatóval, aki régi szerelmese a végtelen levegő óceánjának.

Alhogy a repülés felől érdeklődünk, már szorosan közrefog a zsbongó ifjú csoport. Itt van Béni Attila, aki a lejtőindítás kategóriájában 28 perc 30 másodperces idővel országos rekordot ért el. Itt van Peicu Radu, a Barittu gimnázium most érettségizett növendéke, aki egyúttal a CFR sportrepülő modellezője is és itt van köztünk a kis tizenégy éves Szentgyörgyi Zoltán is.

— A múltban a repülősport csak a kiváltságos osztályok fiainak sportja volt — mondja Benedek István —, de ma már ez a sport is, mint minden sportág megnyitja a dolgozók széles rétegei előtt is. Egyre több ifjúmunkás tagunk van, akik gyorsan és meglepően jó eredményeket tudnak felmutatni.

— A vitorlázó repülés készíti elő a jövő repülőit. Különösen a Szovjetunióban van kifejlődve a legjobban

Magunk is úgy hisszük, hogy így van ez jól. Csakis így, ha dolgozó tömegeink ifjusága minél nagyobb mértékben kapcsolódik bele ebbe az egész feladatba és emberit kívánó rendkívül szép és nagy jövőjű sportágba.

Bajnok József
tanár

életének 60. évében, hosszas szenvedés után elhunyt.

Temetése 6-án, pénteken délután 5 órakor lesz a temetői kápolnából

A gyászoló család

Megkezdik a befőzési cukor kiosztását Kolozsváron

Augusztus 31-ig vehető ki a cukorfejadag

KOLOZSVÁR. — Kolozsvár város közellátási hivatala a közönség tudomására hozza, hogy a kereskedelemügyi minisztérium rendelete értelmében a dolgozók élelmiszerjegyeire befőzési cukrot osztanak. A befőzési cukor a július—augusztus—szeptember havi élelmiszerjegyeken levő 1. Különlék (Diverse) jelzésű szelvényre szolgáltatják ki olyképpen, hogy az egyes fejadagokat a július—augusztus és szeptember havi különlék 5 darab szelvényére adják ki. A befőzési cukorfejadag a következő: az A jelzésű jegyre 5 kiló, a B jelzésű jegyre 3 kiló, a C jegyre 2 kiló, a D1 jelzésű jegyre 1 kiló és a D2 jelzésű jegyre 3 kiló cukrot osztanak. A befőzési cukor kiosztása augusztus 31-én befejeződik. Ezen időpont után a be nem váltott szelvények érvénytelenné válnak.

Be kell szolgáltatni a katonai térképeket

BUKAREST — A belügyminisztérium felhívja mindazokat a magán személyeket, kereskedelmi és iparvállalatokat és intézményeket, amelyeknek 1:500.000, 1:200.000, 1:100.000, valamint 1:20.000 és 1:10.000-hez léptékű katonai térképek vannak bitokukban, hogy azokat 1948 szeptember 1-ig szolgáltatassák be városokban a rendőrhatalóságoknak, falvakon pedig a csendőrszéknek. Azok, akik ennek a felhívásnak nem tesznek eleget, a katonai büntető törvénykönyv rendelkezései szerint bünhődnek.

4 százalékos jutalékot számíthatnak fel a menetjegyre

BUKAREST — Az államvasutai jegyre külön-külön számíthatják fel, tehát külön a menetjegyre, külön a gyorsvonati póttjegyre és külön a Rapidra érvényes helyjegyre. Ez a jutalék a hálókocsok ágy-póttjegyeire és a csoportos vasúti jegyekre is vonatkozik.

Tordai betörőket ítélte el a törvényszék

TORDA. (Tudósítónktól.) — Ve-Moldovan Gheorghe rövid idő lefordai rendőrség büntető osztálya Albu Viktor és Moldovan Gheorghe személyében, akik letartóztatásuk alkalmával részletes beismerő vallomást tettek.

Kiderült, hogy Albu Viktor és

- ADAS-VETEL**
- FÉRFI és női télikabátokat, átmeneti kabátokat veszek. Universal, Malom-utca 6. 1706
- HOHNER 48-as tangóharmonika sürgősen eladó. Kossuth Lajos-utca 4-6. szám., cipész. 1826
- ELADÓ modern kivitelű diófa ebédlő, minden elfogadható áron. Mócsok-utca 6. sz., asztalosnál. 1850
- KÉT nagy gyapjuszőnyeg eladó. Méhes-utca 31. szám. 1847
- KERESZTHUROS, rövid, bécsi zongora sürgősen eladó. Traian-ut 72. Lőrincz. 11-1-ig. 1880
- MODERN, világos felháló, keveset használt, olcsón eladó. Molotov-utca 6., asztalosműhely. 1882
- ELADÓ modern, kombinált szobabútor és régi bútorok. Érdeklődni Arany János-utca 13. szám., ajtó 1. 1865
- ELADÓ olcsón egy zongora. Molotov-utca 32., ajtó 2. Reggel 8-9 óráig. 1858

APRÓHIRDETÉSEK

- Apróhirdetések szavankint 2 lej. Állástkeresőknek szavankint 2 lej. Cím a kiadóban és jelíges hirdetések 10 lej pótdíj fizetendő. Házasság-levélzés szavankint 6 lej. Szövegírók szavankint 6 lej. Közgazdasági hirdetés szavankint 8 lej. Keretes hirdetések négyzetcentiméterenkint 5-6-7 lej. — Nyílttér szavankint 12 lej.
- SZOBÁ, konyhás, fürdőszobást, lehetőleg a klinika közelében, „Csendes lakók“ jelígre a kiadóba. 1705
- ELCSERELNÉM tordai kétszobás, konyhás, összkomfortos lakószobát, hasonló kolozsvárral. Cím Dacia Comert, Turda. F.
- EGY szoba, konyha, kert olcsón eladó. Érdeklődni Dónáth-ut 210. 1869
- SZOBÁ, konyha, éléskamrás lakószobát elcserelném hasonlóval: Cím: Dohány-utca 10. 1859
- SÜRGŐSEN, olcsón eladó 2 szobás szép új ház, gyümölcsfákkal, vasút felé. Ilie Pintilie (Csillaghegyi)-utca 30. 1763
- SÜRGŐSEN keresek egy szoba, konyhás lakást, költségmegtérítéssel. Cím: Kossuth Lajos-utca 18., papírüzlet. 1834
- BODEGA, Szabadság-tér legszebb helyén, sürgősen átadó, teljes berendezéssel. Cím: Székely fodrászat, Jókai-utca 12. szám. 1848
- HÁZHELY eladó, Budai Deleanu 75. szám alatt. Érdeklődni Györgyfalvi-ut 84. szám. 1874
- BUTOROZOTT szoba, különbejárattal kiadó. Cím a kiadóban. 1881
- KÉTSZOBÁS, komfortos lakást keresek orvosi rendelőnek. Költséget fizetek. Cimeket kérek 11-66 telefonszámra. 1872
- KERTES ház ellenében idősebb nő vagy férfi eltartását vállalom. Cimeket „Belvároshoz közel“ jelígre a kiadóba kérek. 1866
- ALLAST KERES
- TELEFONKEZELŐNŐ állást keres. Cím a kiadóban. 1877
- KÜLÖNFÉLEK
- ROMÁN R. MARIA, kérék, gyere rögtön, vagy add le címed a kiadóhivatalba. Lackó. 1861 Nagyné.
- INTELLIGENS urinőt keresek lakótársnak. Dózsa György-utca 11. 1877
- ELVESZETT Saly Rózsalia névre szóló, ideiglenes bejelentő. Kérem a megtalálót, juttassa el Anatole France-utca 44. szám alá. 1854
- TÜZIFA megakarításához kályhák, sütéshez főzőkályhák, javítók és átrakók gázra is. Papp Kálmán, Dózsa György-utca 16. 1853
- ANGOL és francia varrónő, többéves szakmával közreműködő pénzes társat keres divatszalonjához. Szakutadás nem fontos. Cím kiadóban. 1873
- BUHARMEGYEI termelő dnyeszállításához pénzes társat keres. Cimeket a kiadóba „Termelő“ jelígre. 1879
- ELLOPTÁK csütörtök reggel Dózsa György-utca 11. szám alól drótszörű, fehér-fekete, kéthónapos kis-kutyómat. Nyomra vezető jutalomban részesül. Nagyné, fenti címen, vagy Kerényi, Telefon: 17-90. 1877

INGATLAN-LAKÁS

LAKÁST keresek, egy vagy két

Meghívó!

Mindenkit szívesen látunk a MNSZ által augusztus 8-án, a Református Kollégium udvarán és kerthelyiségében rendezendő nagy

műsoros népiünnepélyre

mellyen hangulatos és mulató rendezvényekkel szórakoztatjuk a közönséget.

Ételek. — Hűsítő italok. — Fagyilalt. — Reggelig tartó tánc. Kifőző zenekar. — Sebeslány bácsi bábszínháza.

Erdős-békezőket mindenki hozzon!

Metalotechnica

Állatvásártér 16 szám alatt vállalt esztétikai és gyakorlati munkálatokat, ugyanolyan eladó egy 7500 literes tartály és egy Krause szisztemájú 80 cm. csucstávolságu esztétikai

Sütőmunkásokat

felvesszünk

Árpád-ut 40.

A „FORUM“ mozgóban nincs nyári szezon! MA PREMIER!

HATALMAS NYITÓ MŰSOR az évad legnagyobb premiere, 1947-es produkció!

Hajszja a diésőségért

Egy tengerészlányt érdekesítő története, aki a diésőséget hajszolja

ALEXANDER FEINZIMMER grandiózus rendezése

KELLEMES, HÜVÖS TEREM!!!

Hétlőn szakszervezeti tagoknak 50% kedvezmény